EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 26.6.2024
COM(2024) 264 final

ANNEX

PRILOGA

k

Predlogu SKLEPA SVETA

o podpisu, v imenu Evropske unije, Okvirne konvencije Sveta Evrope o umetni inteligenci, človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi

Besedilo Okvirne konvencije Sveta Evrope o umetni inteligenci, človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi

Uvod

Države članice Sveta Evrope in druge podpisnice te konvencije so se –

ob upoštevanju, da je cilj Sveta Evrope doseči večjo enotnost med svojimi članicami, zlasti na podlagi spoštovanja človekovih pravic, demokracije in pravne države;

ob priznavanju pomena spodbujanja sodelovanja med pogodbenicami te konvencije in razširitve takega sodelovanja na druge države z enakimi vrednotami;

zavedajoč se pospešenega razvoja na področju znanosti in tehnologije ter korenitih sprememb, ki jih prinašajo dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov, ki imajo potencial za spodbujanje človekove blaginje, posameznikovega in družbenega dobrega počutja, trajnostnega razvoja, enakosti spolov ter opolnomočenja vseh žensk in deklet, pa tudi drugih pomembnih ciljev in interesov s krepitvijo napredka in inovacij;

ob priznavanju, da lahko dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov nudijo edinstvene priložnosti za varstvo in spodbujanje človekovih pravic, demokracije in pravne države;

z zaskrbljenostjo, da lahko nekatere dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov razvrednotijo človekovo dostojanstvo in avtonomijo, človekove pravice, demokracijo ter načelo pravne države;

z zaskrbljenostjo zaradi tveganj diskriminacije v digitalnih okoljih, zlasti tistih, ki vključujejo umetnointeligenčne sisteme, in njihovega morebitnega učinka ustvarjanja ali povečevanja neenakosti, vključno s tistimi, ki jih doživljajo ženske in posamezniki v ranljivem položaju v zvezi z uveljavljanjem svojih človekovih pravic ter svojim polnim, enakopravnim in učinkovitim sodelovanjem v gospodarskih, socialnih, kulturnih in političnih zadevah;

z zaskrbljenostjo zaradi zlorab umetnointeligenčnih sistemov in ob nasprotovanju uporabi takih sistemov za represivne namene, s čimer se krši mednarodno pravo o človekovih pravicah, vključno s samovoljnimi ali nezakonitimi praksami nadzora in cenzure, ki spodkopavajo zasebnost in avtonomijo posameznikov;

zavedajoč se dejstva, da so človekove pravice, demokracija in pravna država neločljivo povezani;

v prepričanju, da je treba prednostno vzpostaviti globalno uporaben pravni okvir, ki bo določal skupna splošna načela in pravila za dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov ter učinkovito ohranjal skupne vrednote in izkoriščal koristi umetne inteligence za spodbujanje teh vrednot na način, ki bo spodbujal odgovorne inovacije;

ob priznavanju potrebe po spodbujanju digitalne pismenosti in znanja o zasnovi, razvoju, uporabi in razgradnji umetnointeligenčnih sistemov ter zaupanja vanje;

ob priznavanju okvirne narave te konvencije, ki se lahko dopolni z dodatnimi instrumenti za obravnavo posebnih vprašanj v zvezi z dejavnostmi v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov;

ob poudarjanju, da je ta konvencija namenjena obravnavanju posebnih izzivov, ki se pojavljajo v celotnem življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov, in spodbujanju upoštevanja širših tveganj in učinkov, povezanih s temi tehnologijami, med drugim na zdravje ljudi in okolja, ter socialno-ekonomskih vidikov, kot sta zaposlovanje in delo;

ob upoštevanju ustreznih prizadevanj drugih mednarodnih in nadnacionalnih organizacij ter forumov za spodbujanje mednarodnega razumevanja in sodelovanja na področju umetne inteligence;

ob upoštevanju veljavnih mednarodnih instrumentov o človekovih pravicah, kot so Splošna deklaracija človekovih pravic iz leta 1948, Konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz leta 1950 (ETS št. 5), Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah iz leta 1966, Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah iz leta 1966, Evropska socialna listina iz leta 1961 (ETS št. 35) ter njihovi protokoli, pa tudi Evropska socialna listina (spremenjena) iz leta 1996 (ETS št. 163);

ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah iz leta 1989 in Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov iz leta 2006;

ob upoštevanju pravic posameznikov do zasebnosti in varstva osebnih podatkov, kot je ustrezno in določeno na primer s Konvencijo o varstvu posameznikov glede na avtomatsko obdelavo osebnih podatkov iz leta 1981 (ETS št. 108) in njenimi protokoli;

ob potrditvi zavezanosti pogodbenic varovanju človekovih pravic, demokracije in pravne države ter spodbujanju zaupanja v umetnointeligenčne sisteme s to konvencijo –

dogovorile o naslednjem:

Poglavje I – Splošne določbe

Člen 1 – Cilj in namen

(1) Namen določb te konvencije je zagotoviti, da so dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov v celoti skladne s človekovimi pravicami, demokracijo in pravno državo.

(2) Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani ustrezne zakonodajne, upravne ali druge ukrepe za uveljavitev določb te konvencije. Ti ukrepi se stopnjujejo in razlikujejo glede na resnost in verjetnost pojava škodljivih vplivov na človekove pravice, demokracijo in pravno državo v celotnem življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov. To lahko vključuje posebne ali horizontalne ukrepe, ki se uporabljajo ne glede na vrsto uporabljene tehnologije.

(3) Ta konvencija za zagotovitev učinkovitega izvajanja njenih določb s strani pogodbenic vzpostavlja mehanizem spremljanja in določa mednarodno sodelovanje.

Člen 2 – Opredelitev umetnointeligenčnih sistemov

V tej konvenciji „umetnointeligenčni sistem“ pomeni sistem, temelječ na napravah, ki za eksplicitne ali implicitne cilje iz prejetih vhodnih podatkov sklepa, kako ustvariti izhodne podatke, kot so napovedi, vsebine, priporočila ali odločitve, ki lahko vplivajo na fizična ali virtualna okolja. Različni umetnointeligenčni sistemi se razlikujejo po stopnjah avtonomije in prilagodljivosti po uvedbi.

Člen 3 – Področje uporabe

(1) Področje uporabe te konvencije zajema dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov, ki bi lahko posegale v človekove pravice, demokracijo in pravno državo, kot sledi:

(a) vsaka pogodbenica uporablja to konvencijo za dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov, ki jih izvajajo javni organi ali zasebni akterji, ki delujejo v njihovem imenu;

(b) vsaka pogodbenica obravnava tveganja in vplive, ki izhajajo iz dejavnosti zasebnih akterjev v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov, v obsegu, ki ni zajet v pododstavku (a), na način, ki je skladen s ciljem in namenom te konvencije.

Vsaka pogodbenica v izjavi, ki jo predloži generalnemu sekretarju Sveta Evrope ob podpisu ali deponiranju svoje listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu, navede, kako namerava izvajati to obveznost bodisi z uporabo načel in obveznosti iz poglavij II do VI te konvencije za dejavnosti zasebnih akterjev bodisi s sprejetjem drugih ustreznih ukrepov za izpolnitev obveznosti iz tega pododstavka. Pogodbenice lahko kadar koli in na enak način spremenijo svoje izjave.

Pri izvajanju obveznosti iz tega pododstavka pogodbenica ne sme odstopati od svojih mednarodnih obveznosti, sprejetih za varstvo človekovih pravic, demokracije in pravne države, ali jih omejevati.

(2) Pogodbenici ni treba uporabljati te konvencije za dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov, ki so povezane z zaščito njenih interesov nacionalne varnosti, pri čemer se razume, da se take dejavnosti izvajajo v skladu z veljavnim mednarodnim pravom, vključno z obveznostmi mednarodnega prava o človekovih pravicah, ter ob spoštovanju njenih demokratičnih institucij in postopkov.

(3) Brez poseganja v člen 13 in člen 25(2) se ta konvencija ne uporablja za raziskovalne in razvojne dejavnosti v zvezi z umetnointeligenčnimi sistemi, ki še niso na voljo za uporabo, razen če se testiranje ali podobne dejavnosti izvajajo tako, da bi lahko posegale v človekove pravice, demokracijo in pravno državo.

(4) Zadeve v zvezi z nacionalno obrambo ne spadajo na področje uporabe te konvencije.

Poglavje II – Splošne obveznosti

Člen 4 – Varstvo človekovih pravic

Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani ukrepe za zagotovitev, da so dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov skladne z obveznostmi varstva človekovih pravic, kot so določene v veljavnem mednarodnem pravu in njenem notranjem pravu.

Člen 5 – Integriteta demokratičnih procesov in spoštovanje pravne države

(1) Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani ukrepe, katerih namen je zagotoviti, da se umetnointeligenčni sistemi ne uporabljajo za razvrednotenje integritete, neodvisnosti in učinkovitosti demokratičnih institucij in postopkov, vključno z načelom delitve oblasti, spoštovanjem neodvisnosti sodstva in dostopom do pravnega varstva.

(2) Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani ukrepe za zaščito svojih demokratičnih procesov v okviru dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov, vključno s pravičnim dostopom posameznikov do javne razprave in sodelovanjem v njej ter njihovo zmožnostjo svobodnega oblikovanja mnenj.

Poglavje III – Načela, povezana z dejavnostmi v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov

Člen 6 – Splošni pristop

To poglavje določa splošna skupna načela, ki jih vsaka pogodbenica izvaja v zvezi z umetnointeligenčnimi sistemi na način, ki ustreza njenemu nacionalnemu pravnemu sistemu in drugim obveznostim iz te konvencije.

Člen 7 – Človekovo dostojanstvo in avtonomija posameznika

Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani ukrepe za spoštovanje človekovega dostojanstva in avtonomije posameznika v zvezi z dejavnostmi v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov.

Člen 8 – Preglednost in nadzor

Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani ukrepe za zagotovitev, da so vzpostavljene ustrezne zahteve glede preglednosti in nadzora, prilagojene posebnim okoliščinam in tveganjem, v zvezi z dejavnostmi v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov, tudi v zvezi z opredelitvijo vsebin, ki jih ustvarijo umetnointeligenčni sistemi.

Člen 9 – Odgovornost

Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani ukrepe za zagotovitev odgovornosti za škodljive vplive na človekove pravice, demokracijo in pravno državo, ki izhajajo iz dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov.

Člen 10 – Enakost in nediskriminacija

(1) Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani ukrepe za zagotovitev, da dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov spoštujejo enakost, vključno z enakostjo spolov, in prepoved diskriminacije, kot je določeno v veljavnem mednarodnem in notranjem pravu.

(2) Vsaka pogodbenica se zavezuje sprejetju ali ohranitvi ukrepov za odpravo neenakosti, da bi dosegla poštene, pravične in enakopravne rezultate v skladu s svojimi veljavnimi domačimi in mednarodnimi obveznostmi na področju človekovih pravic, v zvezi z dejavnostmi v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov.

Člen 11 – Varstvo zasebnosti in osebnih podatkov

Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani ukrepe za zagotovitev, da so v zvezi z dejavnostmi v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov:

(a) zaščitene pravice posameznikov do zasebnosti in njihovih osebnih podatkov, tudi z veljavnimi domačimi in mednarodnimi zakoni, standardi in okviri, ter

(b) za posameznike uvedena učinkovita jamstva in zaščitni ukrepi v skladu z veljavnimi domačimi in mednarodnimi pravnimi obveznostmi.

Člen 12 – Zanesljivost

Vsaka pogodbenica po potrebi sprejme ukrepe za spodbujanje zanesljivosti umetnointeligenčnih sistemov in zaupanja v njihove rezultate, kar bi lahko vključevalo zahteve v zvezi z ustrezno kakovostjo in varnostjo v celotnem življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov.

Člen 13 – Varne inovacije

Da bi spodbudili inovacije in hkrati preprečili negativne učinke na človekove pravice, demokracijo in pravno državo, je vsaka pogodbenica pozvana, naj po potrebi omogoči vzpostavitev nadzorovanih okolij za razvoj in testiranje umetnointeligenčnih sistemov ter eksperimentiranje z njimi pod nadzorom svojih pristojnih organov.

Poglavje IV – Pravna sredstva

Člen 14 – Pravna sredstva

(1) Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani ukrepe za zagotovitev razpoložljivosti dostopnih in učinkovitih pravnih sredstev za kršitve človekovih pravic, ki so posledica dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov, kolikor je to potrebno zaradi njenih mednarodnih obveznosti in v skladu z njenim nacionalnim pravnim sistemom.

(2) V podporo odstavka 1 vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani ukrepe, ki vključujejo:

(a) ukrepe za zagotovitev, da so ustrezne informacije o umetnointeligenčnih sistemih, ki bi lahko znatno vplivali na človekove pravice in njihovo ustrezno uporabo, dokumentirane, posredovane pooblaščenim organom za dostop do teh informacij in, kadar je to ustrezno in veljavno, dane na voljo ali sporočene prizadetim osebam;

(b) ukrepe za zagotovitev, da informacije iz pododstavka (a) zadostujejo, da lahko prizadete osebe izpodbijajo sprejete odločitve, ki v celoti ali v veliki meri temeljijo na uporabi sistema, in, kadar je to ustrezno in primerno, uporabo samega sistema, ter

(c) učinkovito možnost zadevnih oseb, da vložijo pritožbo pri pristojnih organih.

Člen 15 – Postopkovna jamstva

(1) Vsaka pogodbenica zagotovi, da so, kadar umetnointeligenčni sistem znatno vpliva na uživanje človekovih pravic, osebam, ki jih ta sistem zadeva, na voljo učinkovita procesna jamstva, zaščitni ukrepi in pravice v skladu z veljavnim mednarodnim in domačim pravom.

(2) Vsaka pogodbenica si prizadeva zagotoviti, kakor je ustrezno glede na okoliščine, da so osebe, ki so v interakciji z umetnointeligenčnimi sistemi, obveščene, da njihova interakcija poteka s takimi sistemi in ne s človekom.

Poglavje V – Ocena in zmanjševanje tveganj in škodljivih vplivov

Člen 16 – Okvir za obvladovanje tveganj in vplivov

(1) Vsaka pogodbenica ob upoštevanju načel iz poglavja III sprejme ali ohrani ukrepe za opredeljevanje, ocenjevanje, preprečevanje in zmanjševanje tveganj, ki jih predstavljajo umetnointeligenčni sistemi, pri čemer upošteva dejanske in morebitne vplive na človekove pravice, demokracijo in pravno državo.

(2) Takšni ukrepi se po potrebi stopnjujejo in razlikujejo ter:

(a) ustrezno upoštevajo kontekst in predvideno uporabo umetnointeligenčnih sistemov, zlasti v zvezi s tveganji za človekove pravice, demokracijo in pravno državo;

(b) ustrezno upoštevajo resnost in verjetnost morebitnih vplivov;

(c) po potrebi upoštevajo stališča ustreznih deležnikov, zlasti oseb, na katerih pravice bi sistemi lahko učinkovali;

(d) se ponavljajoče izvajajo v vseh dejavnostih v življenjskem ciklu umetnointeligenčnega sistema;

(e) vključujejo spremljanje tveganj in škodljivih vplivov na človekove pravice, demokracijo in pravno državo;

(f) vključujejo dokumentacijo o tveganjih, dejanskih in morebitnih vplivih ter pristopu k obvladovanju tveganja in

(g) po potrebi zahtevajo testiranje umetnointeligenčnih sistemov, preden se dajo na voljo za prvo uporabo in kadar so bistveno spremenjeni.

(3) Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani ukrepe, katerih namen je zagotoviti ustrezno obravnavo škodljivih vplivov umetnointeligenčnih sistemov na človekove pravice, demokracijo in pravno državo. Take negativne vplive in ukrepe za njihovo odpravo bi bilo treba dokumentirati in jih upoštevati pri ustreznih ukrepih za obvladovanje tveganja, opisanih v odstavku 2.

(4) Vsaka pogodbenica oceni potrebo po moratoriju ali prepovedi ali drugih ustreznih ukrepih v zvezi z nekaterimi uporabami umetnointeligenčnih sistemov, kadar meni, da take uporabe niso združljive s spoštovanjem človekovih pravic, delovanjem demokracije ali pravno državo.

Poglavje VI – Izvajanje Konvencije

Člen 17 – Nediskriminacija

Izvajanje določb te konvencije s strani pogodbenic je zagotovljeno brez kakršne koli diskriminacije, v skladu z njihovimi mednarodnimi obveznostmi na področju človekovih pravic.

Člen 18 – Pravice invalidov in otrok

Vsaka pogodbenica v skladu s svojim notranjim pravom in veljavnimi mednarodnimi obveznostmi ustrezno upošteva vse posebne potrebe in ranljivosti v zvezi s spoštovanjem pravic invalidov in otrok.

Člen 19 – Javno posvetovanje

Vsaka pogodbenica si prizadeva zagotoviti, da se pomembna vprašanja v zvezi z umetnointeligenčnimi sistemi po potrebi ustrezno obravnavajo v okviru javne razprave in posvetovanja z več deležniki glede na socialne, gospodarske, pravne, etične, okoljske in druge zadevne posledice.

Člen 20 – Digitalna pismenost in spretnosti

Vsaka pogodbenica spodbuja in promovira ustrezno digitalno pismenost in digitalne spretnosti za vse segmente prebivalstva, vključno s posebnimi strokovnimi spretnostmi za tiste, ki so odgovorni za opredeljevanje, ocenjevanje, preprečevanje in zmanjševanje tveganj, ki jih predstavljajo umetnointeligenčni sistemi.

Člen 21 – Zaščita obstoječih človekovih pravic

Nobena določba te konvencije se ne razlaga, kot da omejuje človekove pravice ali druge povezane zakonske pravice in obveznosti, ki jih morebiti zagotavlja ustrezna zakonodaja pogodbenice ali kateri koli drug ustrezen mednarodni sporazum, katerega pogodbenica je, kot da odstopa od njih ali kakor koli drugače posega vanje.

Člen 22 – Širše varstvo

Nobena določba te konvencije se ne razlaga, kot da omejuje ali kakor koli drugače vpliva na možnost pogodbenice, da odobri širši varstveni ukrep, kot je določen v tej konvenciji.

Poglavje VII – Mehanizem spremljanja in sodelovanje

Člen 23 – Konferenca pogodbenic

(1) Konferenco pogodbenic sestavljajo predstavniki pogodbenic te konvencije.

(2) Pogodbenice se redno posvetujejo, da bi:

a. olajšale učinkovito uporabo in izvajanje te konvencije, vključno z opredelitvijo kakršnih koli težav in učinkov kakršnih koli pridržkov, podanih na podlagi člena 34(1), ali kakršne koli izjave na podlagi te konvencije;

b. preučile možnosti dopolnitve ali spremembe te konvencije;

c. obravnavale zadeve in zagotovile posebna priporočila v zvezi z razlago in uporabo te konvencije;

d. olajšale izmenjavo informacij o pravnem, političnem ali tehnološkem razvoju, ki je pomemben za izvajanje te konvencije, vključno z doseganjem ciljev iz člena 25;

e. po potrebi olajšale prijateljsko reševanje sporov v zvezi z uporabo te konvencije ter

f. olajšale sodelovanje z ustreznimi deležniki v zvezi s pomembnimi vidiki izvajanja te konvencije, po potrebi tudi z javnimi predstavitvami.

(3) Konferenco pogodbenic skliče generalni sekretar Sveta Evrope, kadar je to potrebno, vsekakor pa, kadar večina pogodbenic ali Odbor ministrov zahteva njen sklic.

(4) Konferenca pogodbenic soglasno sprejme svoj poslovnik v dvanajstih mesecih od začetka veljavnosti te konvencije.

(5) Sekretariat Sveta Evrope pomaga pogodbenicam pri izvajanju njihovih nalog v skladu s tem členom.

(6) Konferenca pogodbenic lahko Odboru ministrov predlaga ustrezne načine za vključitev ustreznega strokovnega znanja v podporo učinkovitemu izvajanju te konvencije.

(7) Vsaka pogodbenica, ki ni članica Sveta Evrope, prispeva k financiranju dejavnosti konference pogodbenic. Prispevek nečlanice Sveta Evrope skupaj določita Odbor ministrov in zadevna nečlanica.

(8) Konferenca pogodbenic se lahko odloči, da pogodbenici, ki ni več članica Sveta Evrope v skladu s členom 8 Statuta Sveta Evrope (ETS št. 1), omeji sodelovanje pri svojem delu zaradi hujše kršitve člena 3 Statuta. Podobno se lahko ukrepi v zvezi s katero koli pogodbenico, ki ni država članica Sveta Evrope, sprejmejo s sklepom Odbora ministrov o prekinitvi odnosov s to državo iz razlogov, podobnih tistim iz člena 3 Statuta.

Člen 24 – Obveznost poročanja

(1) Vsaka pogodbenica v prvih dveh letih po tem, ko je postala pogodbenica, nato pa v rednih časovnih presledkih konferenci pogodbenic predloži poročilo s podrobnostmi o sprejetih dejavnostih za izvajanje člena 3(1), pododstavka (a) in (b).

(2) Konferenca pogodbenic določi obliko in postopek poročila v skladu s svojim poslovnikom.

Člen 25 – Mednarodno sodelovanje

(1) Pogodbenice sodelujejo pri uresničevanju namena te konvencije. Pogodbenice se nadalje spodbuja, da po potrebi pomagajo državam, ki niso pogodbenice te konvencije, da ravnajo skladno s pogoji te konvencije in postanejo njene pogodbenice.

(2) Pogodbenice si po potrebi medsebojno izmenjujejo ustrezne in koristne informacije o vidikih, povezanih z umetno inteligenco, ki bi lahko znatno pozitivno ali negativno vplivali na uživanje človekovih pravic, delovanje demokracije in spoštovanje pravne države, vključno s tveganji in vplivi, ki so se pojavili v okviru raziskav in v zvezi z zasebnim sektorjem. Pogodbenice se spodbuja, da v takšne izmenjave informacij po potrebi vključijo ustrezne deležnike in države, ki niso pogodbenice te konvencije.

(3) Pogodbenice se spodbuja h krepitvi sodelovanja, po potrebi tudi z ustreznimi deležniki, da bi preprečile in zmanjšale tveganja in škodljive vplive na človekove pravice, demokracijo in pravno državo v okviru dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov.

Člen 26 – Učinkoviti mehanizmi nadzora

(1) Vsaka pogodbenica vzpostavi ali določi enega ali več učinkovitih mehanizmov za nadzor skladnosti z obveznostmi iz te konvencije.

(2) Vsaka pogodbenica zagotovi, da taki mehanizmi svoje naloge opravljajo neodvisno in nepristransko ter da imajo potrebna pooblastila, strokovno znanje in vire za učinkovito izpolnjevanje svojih nalog nadzora nad izpolnjevanjem obveznosti iz te konvencije, kot so jih določile pogodbenice.

(3) Če pogodbenica zagotovi več kot en tak mehanizem, sprejme ukrepe, kadar je to izvedljivo, za olajšanje učinkovitega sodelovanja med njimi.

(4) Če pogodbenica zagotovi mehanizme, ki se razlikujejo od obstoječih struktur za človekove pravice, sprejme ukrepe, kadar je to izvedljivo, za spodbujanje učinkovitega sodelovanja med mehanizmi iz odstavka 1 in obstoječimi nacionalnimi strukturami za človekove pravice.

Poglavje VIII – Končne določbe

Člen 27 – Učinki konvencije

(1) Če sta najmanj dve pogodbenici že sklenili sporazum ali pogodbo o zadevah, ki jih obravnava ta konvencija, ali sta kako drugače vzpostavili odnose v zvezi s temi zadevami, imata prav tako pravico do uporabe navedenega sporazuma ali pogodbe ali do ustrezne ureditve teh odnosov, če to storita na način, ki ni v nasprotju s ciljem in namenom te konvencije.

(2) Pogodbenice, ki so članice Evropske unije, v medsebojnih odnosih uporabljajo pravila Evropske unije, ki urejajo zadeve s področja uporabe te konvencije, brez poseganja v cilj in namen te konvencije ter brez poseganja v njeno polno uporabo z drugimi pogodbenicami. Enako velja za druge pogodbenice, če jih taka pravila zavezujejo.

Člen 28 – Spremembe

(1) Spremembe konvencije lahko predlaga vsaka pogodbenica, Odbor ministrov Sveta Evrope ali konferenca pogodbenic.

(2) Generalni sekretar vsak predlog za spremembo sporoči pogodbenicam.

(3) Vsaka sprememba, ki jo predlaga pogodbenica ali Odbor ministrov, se pošlje konferenci pogodbenic, ki Odboru ministrov predloži svoje mnenje o predlagani spremembi.

(4) Odbor ministrov preuči predlagano spremembo in kakršnokoli mnenje, ki ga prejme s strani konference pogodbenic, na podlagi česar lahko spremembo odobri.

(5) Besedilo kakršne koli spremembe, ki jo Odbor ministrov odobri v skladu z odstavkom 4, se pošlje pogodbenicam v sprejetje.

(6) Vsaka sprememba, odobrena v skladu z odstavkom 4, začne veljati trideseti dan po tem, ko so vse pogodbenice obvestile generalnega sekretarja o njenem sprejetju.

Člen 29 – Reševanje sporov

V primeru spora med pogodbenicami glede razlage ali uporabe te konvencije si te pogodbenice prizadevajo za rešitev spora s pogajanji ali na kateri koli drug miren način po lastni izbiri, vključno prek konference pogodbenic, kot je določeno v členu 23(2), pododstavek (e).

Člen 30 – Podpis in začetek veljavnosti

(1) Konvencija je na voljo za podpis državam članicam Sveta Evrope, državam nečlanicam, ki so sodelovale pri njeni pripravi, in Evropski uniji.

(2) Konvencijo je treba ratificirati, sprejeti ali odobriti. Listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi se deponirajo pri generalnem sekretarju Sveta Evrope.

(3) Konvencija začne veljati prvi dan meseca po poteku treh mesecev po dnevu, ko se je pet podpisnic, vključno z najmanj tremi državami članicami Sveta Evrope, strinjalo, da jih ta konvencija zavezuje v skladu z odstavkom 2.

(4) Za podpisnika, ki naknadno izrazi svojo privolitev, da ga ta konvencija zavezuje, leta začne veljati prvi dan meseca, ki sledi poteku treh mesecev po datumu deponiranja listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi.

Člen 31 – Pristop

(1) Po začetku veljavnosti te konvencije lahko Odbor ministrov Sveta Evrope po posvetovanju s pogodbenicami te konvencije in po pridobitvi njihove soglasne odobritve povabi katero koli državo nečlanico Sveta Evrope, ki ni sodelovala pri pripravi konvencije, da pristopi k njej s sklepom, ki ga sprejme večina, kakor določa

20. člen, odstavek (d), Statuta Sveta Evrope, in s soglasno izvolitvijo predstavnikov pogodbenic, ki so upravičeni sodelovati v Odboru ministrov.

(2) Za vsako državo pristopnico začne ta konvencija veljati prvi dan meseca po poteku treh mesecev po dnevu deponiranja listine o pristopu pri generalnem sekretarju Sveta Evrope.

Člen 32 – Ozemeljska veljavnost

(1) Vsaka država ali Evropska unija lahko ob podpisu ali deponiranju listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu določi ozemlje ali ozemlja uporabe te konvencije.

(2) Vsaka pogodbenica lahko pozneje z izjavo, naslovljeno na generalnega sekretarja Sveta Evrope, razširi veljavnost te konvencije na katero koli drugo ozemlje, določeno v izjavi. Za tako ozemlje začne ta konvencija veljati prvi dan meseca po poteku treh mesecev po dnevu, ko je generalni sekretar Sveta Evrope prejel izjavo.

(3) Vsaka izjava, predložena v skladu s prejšnjima odstavkoma, se lahko umakne za katero koli ozemlje, določeno v navedeni izjavi, na podlagi uradnega obvestila, naslovljenega na generalnega sekretarja Sveta Evrope. Umik začne veljati prvi dan meseca po poteku treh mesecev po datumu, ko je generalni sekretar prejel tako uradno obvestilo.

Člen 33 – Zvezna klavzula

(1) Zvezno urejena država si lahko pridrži pravico do sprejetja obveznosti iz te konvencije v skladu s temeljnimi načeli, ki urejajo razmerje med centralno vlado in zveznimi državami ali podobnimi teritorialnimi enotami, ki jo sestavljajo, če se ta konvencija uporablja za centralno vlado zvezno urejene države.

(2) V zvezi z določbami te konvencije, katerih izvajanje spada pod pristojnost zveznih držav ali drugih podobnih teritorialnih enot, ki sestavljajo zvezno urejeno državo in jih ustavni sistem zvezno urejene države ne zavezuje k sprejetju zakonodajnih ukrepov, zvezna vlada seznani pristojne organe takih držav o navedenih določbah ter o svojem pozitivnem mnenju in jih spodbuja, da sprejmejo ustrezne ukrepe, da bi take določbe učinkovale.

Člen 34 – Pridržki

(1) Vsaka država lahko ob podpisu ali deponiranju svoje listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu s pisnim uradnim obvestilom, naslovljenim na generalnega sekretarja Sveta Evrope, izjavi, da uveljavlja pridržek iz člena 33(1).

(2) V zvezi s to konvencijo ni mogoč noben drug pridržek.

Člen 35 – Odpoved

(1) Vsaka pogodbenica lahko to konvencijo kadar koli odpove z uradnim obvestilom, naslovljenim na generalnega sekretarja Sveta Evrope.

(2) Taka odpoved začne veljati prvi dan meseca po poteku treh mesecev po dnevu, ko je generalni sekretar prejel uradno obvestilo.

Člen 36 – Uradno obvestilo

Generalni sekretar Sveta Evrope uradno obvesti države članice Sveta Evrope, države nečlanice, ki so sodelovale pri pripravi te konvencije, Evropsko unijo, vsakega podpisnika, vsako državo pogodbenico, vsako pogodbenico pa tudi vsako državo, ki je bila povabljena k pristopu k tej konvenciji, o:

(a) vsakem podpisu;

(b) deponiranju vsake listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu;

(c) vsakem dnevu začetka veljavnosti te konvencije v skladu s členom 30(3) in (4) ter členom 31(2);

(d) vsaki spremembi, sprejeti v skladu s členom 28, in dnevu začetka veljavnosti te spremembe;

(e) vsaki izjavi, podani v skladu s členom 3(1), pododstavek (b);

(f) vsakem pridržku in umiku pridržka na podlagi člena 34;

(g) vsaki odpovedi v skladu s členom 35;

(h) vsakem drugem dejanju, izjavi, uradnem obvestilu ali sporočilu v zvezi s to konvencijo.

V potrditev navedenega so spodaj podpisani, ki so bili za to ustrezno pooblaščeni, podpisali to konvencijo.

Sestavljeno v [kraj], dne …. [mesec] 202[4], v angleškem in francoskem jeziku, pri čemer sta besedili enako verodostojni, v enem izvodu, ki se shrani v arhivih Sveta Evrope. Generalni sekretar Sveta Evrope pošlje overjene kopije vsaki državi članici Sveta Evrope, državam nečlanicam, ki so sodelovale pri pripravi te konvencije, Evropski uniji in vsaki državi, ki je povabljena k pristopu k tej konvenciji.